

a számítógépi és távközlési háttér folyvást erősödik, beleértve az általa tartalmazott információk mennyiségét és mind árnyaltabb feldolgozottságát.

/ZUS'MAN, O. N.: Naučnye sotrudniki kak potrebiteli rezul'tatov bibliometričeskih (naukometričeskih) issledovanij. = Naučno-tehničeskā informaciā, 1. ser. 3. sz. 2000. p. 11–17./

(Futala Tibor)

Kétségbeejtő helyzetben Oroszország vidéki egyetemi könyvtárai

Az Oroszországi Föderáció területén 1920 és 1992 között 37 klasszikus értelemben vett egyetem és ugyanannyi egyetemi könyvtár működött, közülük 35 vidéken (12 az autonóm köztársaságokban, 7 az ország központi területén, 6 a Volga-melléken, 10 a Távol-Keleten). 1992-ben a korábbi főiskolák egyetemekké minősítésével 97-re nőtt az egyetemek és könyvtárai száma. Ez a „rangemelő” intézkedés balszerencsés volt mind a klasszikus egyetemek, mind könyvtárai számára, ui. a költségvetés egyetemi rovata, miközben nem nőtt összességében, végletesen elaprózódott.

A vidéki egyetemek és könyvtárai 1995 óta – mondhatni – nyomorognak. A könyvtáros munkatársak bérezése szegénytelenül alacsony (van, ahol a személyzetet egyszerűen elbocsátották, és a hallgatókra bízta a kölcsönzést), az állománygyarapítás minimális, a folyóirat-járatás – 1980-hoz képest – tizedére csökkent. Ezzel szemben nőtt az olvasók száma, minthogy egyre kevesebb értelmi-

ségi tudja megvásárolni a számára szükséges alapvető műveket, illetve járni a szakmájába vágó legfontosabb folyóiratokat. A könyvtárak egy-egy példányos új beszerzéseire hatalmas nyomás nehezedik. Nincs mód arra, hogy e könyvtárak kiteljesítetten éljenek a fizetett köteles példány biztosításának lehetőségeivel. Sőt: még a könyvtárközi kölcsönzés is lehetetlenné vált a postai költségek magas volta, illetve az e célra szolgáló előirányzatok hiánya miatt.

Nincs pénz új épületek – olvasói terek és raktárak – építésére, még a régiek karbantartására sem, amelyek közül nem is egy életveszélyes állapotban van. Több könyvtár kért és kér támogatást a lakoságtól, és mind több szolgáltatásáért szed térítést.

/ARTISEVIČ, V. A.: Biblioteki provincial'nyh universitetov Rossii. = Naučnye i tehničeskije biblioteki, 7. sz. 1999. p. 53–55./

(Futala Tibor)

Tudományos-műszaki tájékoztatási szindróma Lengyelországban

A fejlett nyugati államokban a 60-as és a 70-es évektől kezdve hatalmas összegekkel támogatták a tudományos-műszaki tájékoztatást. Azóta is állami-kormányzati kötelezettségnek tekintik e munka és az általa produkált szolgáltatások kiemelt kezelését, nem utolsósorban a szüntelenül modernizálendő technika előteremtését a meghatározó intézmények és szolgáltatások számára.

Lengyelországban ezzel szemben soha nem jutott elég pénz a tudományos-műszaki tájékoztatás megfelelő „kistafirozására”. Elképzelések és elhatározások ugyan voltak a munka rendszerbe

szervezésére (vö. a SINTO terveivel), eredmények is születtek e téren, ezek azonban nem voltak átütőek. A lengyel ipar inkább licencek és know-how-k vásárlására állt rá, s kevésbé érdeklődött a tudományos-műszaki információk hasznosításából is keletkező hazai fejlesztések megvalósítása iránt. A társadalmi-gazdasági fordulat következményeként még az is kiöntetett a „fürdővízzel együtt”, ami korábban jó volt, többé-kevésbé megbízhatóan működött. Az országban egyoldalú volt a nyugati tájékoztatási politika olvasata: csak a „mindenki felelős a maga informáltságáért” vonatkozásokra koncentrált.